

Всеукраїнська екологічна ліга

Звіт про роботу Всеукраїнської екологічної ліги у 2015 році

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
ЕКОЛОГІЧНА
ЛІГА**

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЕЛ

Станом на 11 грудня 2015 року Всеукраїнська екологічна ліга має 24 обласних та 216 міських, районних та селищних осередків. Чисельність організації складає понад 17200 осіб.

За звітний період поновлено роботу Житомирської, Кіровоградської, Миколаївської та Рівненської ОО ВЕЛ.

У рамках статутної діяльності **3 липня** та **11 грудня** було проведено два засідання Правління ВЕЛ.

11 грудня 2015 року відбувся IX з'їзд Всеукраїнської екологічної ліги, на якому зібралися представники обласних, міських та сільських осередків ВЕЛ для обговорення результатів діяльності Ліги за звітний період. Запрошені гості у своєму вітальному слові відзначили активну громадську позицію, принциповість та рішучість дій членів Всеукраїнської екологічної ліги у боротьбі за чисте довкілля. На з'їзді було обговорено основні заходи, які організувала Ліга протягом 2012-2015 рр. та презентовано основні досягнення.

Найактивнішим членам були вручені грамоти та подяки.

Результатом з'їзду стало ухвалення Резолюції, звернення до Президента України щодо створення Національної платформи «Цілі збалансованого розвитку для України», а також щодо створення НПП «Орільський» та недопущення будівництва на його зарезервованій території звіроферми. Учасники з'їзду ВЕЛ звернулись до Уряду України з вимогою заборони підняття рівня Олександрівського водосховища Південно-Української АЕС з огляду на загрози для довкілля. Підготовлено та направлено до народних депутатів України зміни та доповнення до законопроекту № 3153 щодо забезпечення конституційних прав громадян у сфері екологічної безпеки.

Загальнонаціональні кампанії ВЕЛ

Всеукраїнська громадська природоохоронна кампанія «Батарейкам – утилізація!»

Всеукраїнська екологічна ліга продовжує розпочату з 2012 року громадську природоохоронну кампанію «Батарейкам-утилізація». Основним завданням якої залишається інформування населення про необхідність правильного поводження з відпрацьованими хімічними джерелами струму, зокрема батарейками, та залучення небайдужих громадян до збирання цих небезпечних відходів для подальшої їх утилізації.

Як результат, за 2015 рік зібрано 5521, 7 кг (5, 52 т) використаних батарейок, які в подальшому вивезені на утилізацію за кордон, а саме до Франції (TREDI). У нижченаведеній таблиці наведені статистичні дані по регіонах, щодо зібраних батарейок у 2015 році.

№	Область	Кількість вивезених на утилізацію батарейок, кг	Кількість не вивезених на утилізацію батарейок, кг	Загальна кількість зібраних батарейок, кг
1.	Вінницька	330	220	550
2.	Дніпропетровська	100	131	231
3.	Запорізька	112	-	112
4.	Івано-Франківська	42	300	342
5.	Київська	284,7	80	364,7
6.	Кіровоградська	200	300	500
7.	Львівська	-	140	140
8.	Миколаївська	-	100	100
9.	Полтавська	292	9	311
10.	Рівненська	-	225	225
11.	Сумська	222	-	222
12.	Тернопільська	-	300	300
13.	Херсонська	-	800	800
14.	Хмельницька	-	72	72
15.	Чернівецька	-	45	45
16.	Чернігівська	-	175	175
17.	Черкаська	350	-	350
18.	м. Київ	572	120	692

З початку громадської природоохоронної кампанії «Батарейкам – утилізація» по всій території України облаштовано близько 500 пунктів збору від-працьованих хімічних джерел струму, де встановлено контейнери (200 шт.), а також герметичні ємкості, зазвичай це 5–6-літрові пластикові фляги, як оптимальний спосіб їх зберігання до моменту передачі на утилізацію.

За поточний рік до кампанії долучилося близько 100 активістів, які проводять роз'яснювальну роботу серед населення, облаштовують нові пункти збору батарейок.

Під час проведення екологічних тижнів фахівцями Всеукраїнської екологічної ліги у регіонах проведено презентацію природоохоронної кампанії «Батарейкам – утилізація», зокрема у мм. Житомир, Суми, Рівне, Миколаїв, Кіровоград, Слов'янськ (Донецька область), а також під час проведення семінарів-тренінгів для вчителів природничого циклу у мм. Київ та Красноармійськ (Донецька область). Як наслідок проведеної роботи до кампанії приєдналися Запорізька, Львівська, Полтавська, Кіровоградська, Сумська, Тернопільська, Чернігівська та Черкаська області.

Членами **Вінницької ОО ВЕЛ** протягом року (щомісячно) проведені круглі столи «Екологічна акція – Батарейкам – утилізація», встановлені контейнери в 20 школах області.

На жаль, через низький рівень організації збирання батарейок в Україні обсяги перероблення є зовсім незначними. Всеукраїнська екологічна ліга наголошує, що основною причиною накопичення батарейок на смітниках, а не на переробних підприємствах є відсутність в Україні законодавчого поля, що має регулювати весь процес поводження з такими відходами – від виробництва або імпорту нового обладнання в Україну до організації збирання, перероблення та утилізації відпрацьованої техніки. Ще в 2006 році в Україні було ухвалено базовий Закон у цій сфері – «Про хімічні джерела струму», який вперше окремо врегулював цей вид відходів. Але він так і залишився законом, який не виконується. Сьогодні замість широкої мережі приймання та утилізації Україна має лише поодинокі спроби громадськості своїми силами реалізувати ті завдання, які, за цим законом, мають виконувати спеціальні підприємства. Зокрема, Всеукраїнська екологічна ліга в числі перших почала роботу з налагодження належної утилізації відпрацьованих хімічних джерел струму.

25 вересня в загальноосвітній школі I-III ступенів №15 м. Черкаси члени Черкаської ОО ВЕЛ провели презентацію кампанії «Батарейкам – утилізація!», під час якої вручили контейнери для збору відпрацьованих хімічних джерел струму. Активісти в гумористичній формі надали інформацію про необхідність збирання батарейок та їх вплив на довкілля та здоров'я людини.

Всеукраїнська громадська природоохоронна кампанія «Пестициди: зменшення ризиків»

Досить важливою для України залишається проблема накопичення непридатних для використання отрутохімікатів. Вони зберігаються як на спеціально облаштованих, так і непристосованих для зберігання таких речовин складських приміщеннях.

В Україні налічується близько 4000 таких місць у 20 областях. Ці відходи становлять загрозу для населення та навколишнього середовища тому, що умови зберігання, як правило, не відповідають існуючим стандартам. Всеукраїнська екологічна ліга продовжила роботу над реалізацією проекту Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО Україна) «Підвищення потенціалу для усунення та запобігання повторному використанню непридатних пестицидів у якості моделі для вирішення проблеми невикористаних небезпечних хімічних речовин на території колишнього Радянського Союзу».

Інформаційна діяльність здійснювалась спільно з організацією «Система дій стосовно пестицидів» (PAN-UK, Великобританія) та міжнародними організаціями з питань захисту сезонних працівників від отруєння пестицидами.

9 квітня проведений Національний семінар «Поводження з пестицидами в Україні: проблеми, практика, зниження ризиків» з метою обміну досвідом у реалізації інформаційно-просвітницької складової проекту Європейської комісії

та Продовольчої і сільськогосподарської Організації ООН «Підвищення потенціалу для усунення та запобігання повторного використання непридатних пестицидів в якості моделі для вирішення проблеми невикористаних небезпечних хімічних речовин на території колишнього Радянського Союзу».

У ході проведення регіональних екологічних тижнів у м. Житомир, Кіровоград, Миколаїв, Рівне, Суми під час тренінгів, проведених на базі обласних універсальних бібліотек для бібліотекарів, експертами Всеукраїнської екологічної ліги розповсюджувались тематичні плакати й буклети, проводилось опитування з метою виявлення рівня поінформованості населення.

Всеукраїнська громадська природоохоронна кампанія «Здай лампу – збережи природу»

Всеукраїнська екологічна ліга у рамках проекту Програми розвитку ООН в Україні «Трансформація ринку в напрямку енергоефективного освітлення в Україні» розпочала реалізацію проекту «Здай лампу – збережи планету», метою якого є просування енергоефективних технологій освітлення в житловий сектор шляхом здійснення інформаційних кампаній, розроблення навчальних програм і посібників для різних цільових аудиторій, проведення освітніх заходів у навчальних закладах різного рівня акредитації, впровадження системи утилізації джерел світла, що містять ртуть.

24 лютого у приміщенні Житомирського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді фахівці Всеукраїнської екологічної ліги організували тренінг для дітей та молоді «Здай лампу – збережи планету», метою якого є проведення інформаційно-просвітницької роботи серед підростаючого покоління щодо причин змін клімату, важливості енергозбереження та необхідності правильної утилізації ртутьвмісних енергоощадних ламп.

Протягом **лютого-квітня** серед дітей та молоді м. Києва проведений творчий конкурс «Здай лампу – збережи планету» за номінаціями: екоПлакати, екологічний буклет та екологічна листівка на тему «Зупини зміну клімату!»; розробки уроків, тренінгів та позакласних заходів: «Енергоощадність: родина, місто, держава», «Сучасні енергоефективні технології», «Скажемо «ні» застарілим технологіям — лампам розжарювання!», «Збережи довкілля – розв'яжуй проблему відходів!», «Життя без сміття». На конкурс надійшло 57 робіт, з яких 42 учнівських і 15 робіт, виконаних освітянами. Переможцям конкурсу були вручені грамоти Всеукраїнської екологічної ліги, солодощі та комплекти літератури природоохоронного спрямування.

24 по 26 квітня пройшли триденні акції зі збирання та подальшої утилізації відпрацьованих ртутьвмісних ламп у Вінницькій, Миколаївській, Рівненській, Сумській областях та місті Києві. Членами Всеукраїнської екологічної ліги лише протягом трьох днів було зібрано 4 тис 286 ламп:

1216 шт. – м. Київ, 1093 шт. – м. Вінниця, 917шт. – м. Миколаїв, 663 шт. – м. Рівне, 397 шт. – м. Суми.

5 червня за сприяння Програми розвитку ООН в Україні та Київського національного університету технологій та дизайну проведена природоохоронна акція «Здай лампу – збережи природу». Під час акції мешканці м. Київ мали можливість здати на утилізацію люмінесцентні лампи і на власні очі побачити, як здійснюється їх переробка за допомогою спеціально обладнаної мобільної установки «System Herborn». Утилізацію відпрацьованих ламп здійснювала компанія з переробки небезпечних відходів «Сігмас ЕКОЛОДЖІ».

Протягом останнього кварталу за ініціативою Всеукраїнської екологічної ліги в шістнадцяти областях та м. Києві пройшла **природоохоронна ініціатива «Подаруй дитині тепло»**. Члени обласних організацій Всеукраїнської екологічної ліги відвідали дитячі будинки, притулки, школи-інтернати та соціальні гуртожитки й передали дітям 10 тис. 834 синьо-жовті шапочки.

29 грудня група експертів Всеукраїнської екологічної ліги за сигналом активістів прибула на місце звалища ртутьвмісних ламп поблизу с. Суботів (Чигиринський район, Черкаська область), де кілька тисяч ламп скинуто просто в яр поблизу річки Тясмин та земель, на яких вирощується сільськогосподарська продукція. Більшість ламп розбито та потрошено. Активно зреагувала на надзвичайну подію місцева влада: відкрито кримінальне провадження та знайдені кошти на негайну ліквідацію наслідків цієї надзвичайної ситуації. Експерти зустрілися з заступником голови райдержадміністрації та розробили план необхідних дій. Збирання ламп відбулося 30 грудня, а утилізація - 4 січня 2016 р.

Активісти Черкаської обласної організації ВЕЛ взяли під особистий контроль всі заходи з безпечної утилізації ламп та рекультивациі забрудненої території.

Інформаційна кампанія «Громадське лобіювання інтеграції екологічної складової у стратегії і програми регіонального розвитку»

Вимогою європейських директив, які Україна має імплементувати до національного законодавства згідно з Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, є розробка та прийняття регіональних Стратегій та програм розвитку до 2020 року.

Всеукраїнська екологічна ліга започаткувала проект з надання допомоги місцевим громадам у формуванні Стратегічної цілі «Екологічна безпека та збереження довкілля» та включення її до стратегій розвитку областей до 2020 року, приведення їх у відповідність до вимог, викладених у європейських директивах.

Експертами Всеукраїнської екологічної ліги було проаналізовано регіональні проекти Стратегій розвитку до 2020 року, вироблено рекомендації

щодо включення до них Стратегічної цілі 4 «Екологічна безпека та збереження довкілля».

26 лютого відбулася зустріч голови Всеукраїнської екологічної ліги Тетяни Тимочко з першим заступником голови Житомирської обласної державної адміністрації Геннадієм Дмитренком, оскільки в опублікованому проекті Стратегії розвитку Житомирської області до 2020 року взагалі відсутній розділ, присвячений навколишньому середовищу. За результатами зустрічі було ухвалено створити робочу групу для доопрацювання Стратегії розвитку Житомирської області до 2020 року у розділі екологічної безпеки та збереження довкілля та підготувати узгоджений варіант.

19 березня в приміщенні Сумської обласної державної адміністрації за ініціатииви Всеукраїнської екологічної ліги проведено круглий стіл «Екологічні проблеми Сумської області та шляхи їх розв'язання». У ході обговорення питань порядку денного учасники підтримали рішення включити до Стратегії розвитку Сумської області до 2020 року Стратегічну ціль 4 «Екологічна безпека та збереження довкілля» та висловили пропозиції щодо розв'язання екологічних проблем області, які було викладено в резолюції.

Як результат плідної співпраці Всеукраїнської екологічної ліги, органів місцевого самоврядування, початої ще 2014 році **12 березня** депутати Черкаської обласної ради затвердили Стратегію розвитку Черкаської області на період до 2020 року, включивши Стратегічну ціль 4 «Екологічна безпека та збереження довкілля», яка була розроблена експертами Черкаської обласної організації ВЕЛ разом з працівниками департаменту екології та природних ресурсів Черкаської обласної державної адміністрації та науковцями.

3 квітня в рамках цієї кампанії у м. Рівне відбулося засідання круглого столу «Екологічні проблеми Рівненської області та шляхи їх розв'язання». Метою круглого столу є формування пропозицій щодо розв'язання екологічних проблем Рівненської області для подальшого формування Стратегічної цілі «Екологічна безпека та збереження довкілля», яка була запропонована обласній державній адміністрації для включення у Стратегію розвитку Рівненської області до 2020 року. Під час виступів та обговорення учасники підкреслили важливу роль співпраці органів місцевого самоврядування, представників природоохоронних організацій, громадськості та науковців для розв'язання екологічних регіональних проблем.

21 травня в м. Кіровоград відбулося засідання круглого столу «Екологічні проблеми Кіровоградської області та шляхи їх розв'язання», організатором якого виступила Всеукраїнська екологічна ліга. У засіданні круглого столу взяли участь представники органів місцевого самоврядування, природоохоронних громадських організацій, науковці, ЗМІ. Стратегія розвитку Кіровоградської області до 2020 року на час проведення заходу вже затверджена, але не містить чітко виділеної екологічної складової. Експерти Всеукраїнської екологічної ліги підготували проект Стратегічної цілі «Екологічна безпека та збереження довкілля» й представили його обласній державній адміністрації, запропонувавши включити її до Стратегії області.

Керівник апарату Кіровоградської обласної державної адміністрації подякував експертам Всеукраїнської екологічної ліги за проведену роботу і відзначив, що обласна державна адміністрація буде намагатися й надалі враховувати засади збалансованого розвитку під час прийняття управлінських рішень.

Діяльність ВЕЛ «Поводження з відходами в Україні»

В сучасних умовах проблема накопичення відходів є однією з провідних загроз екологічній безпеці держави. В Україні збільшуються обсяги накопичення відходів, кількість полігонів і звалищ для їх захоронення, погіршується санітарний стан населених пунктів. Всеукраїнська екологічна ліга продовжила започатковану в 2013 році масштабну кампанію «Поводження з відходами в Україні» і провела ряд заходів щодо рішення проблем поводження з відходами.

11 березня в приміщенні Великої конференц-зали Національної академії наук України відбулося засідання круглого столу «Законодавче регулювання поводження з відходами в Україні». Учасники засідання обговорили кілька моделей поводження з відходами, зокрема систему, яка поширена у багатьох європейських країнах і базується на принципі відповідальності виробника. Крім цього, було погоджено необхідність імплементації положень основних директив Європейського Союзу, які стосуються поводження з відходами у національне законодавство. Перш за все, це Директива 75/442/EWG про відходи, Директива 91/689/EWG про небезпечні відходи та Директива ЄС 94/62 про упаковку та відходи. Вони регулюють проблемні питання поводження з відходами, вводять вимоги з ліцензування засобів для їх переробки і рекомендації щодо поводження з ними. За результатами обговорення учасники ухвалили резолюцію та пропозиції до законодавчих актів у сфері регулювання поводження з відходами.

19 березня члени Всеукраїнської екологічної ліги за участю представників органів місцевого самоврядування, громадськості провели виїзне засідання на колишньому полігоні твердих побутових відходів у с. Стецьківка Сумської області, де під прикриттям рекультивації відбувається пошук металобрухту. Побутові відходи зазнали складних фізико-хімічних та біохімічних змін, що призвело до утворення та потрапляння багатьох токсичних сполук та елементів у навколишнє середовище. Підземні води, що залягають поряд з полігоном, забруднені фенолами, нітратами, важкими металами, патогенними бактеріями та гельмінтами. Всеукраїнська екологічна ліга звернулася до Генеральної прокуратури України щодо перевірки легальності виконуваних робіт підрядною організацією, а також зробила запит до Головного управління Державної санітарно-епідеміологічної служби в Сумській області з вимогою зробити аналіз води, атмосферного повітря та ґрунту поблизу полігону.

16 квітня спільно з Екологічною Рециклінговою Асоціацією України Всеукраїнська екологічна ліга організувала та провела круглий стіл

«Запровадження екологічно безпечної системи поводження з побутовими відходами у Запорізькій області», на якому запропоновано концепцію комбінованої організаційно-економічної системи поводження з відходами кінцевого споживання продукції. Згідно з Реєстром місць віддалення відходів, на території області розміщено 96 полігонів відходів, з яких 60 - це полігони твердих побутових відходів. За рахунок коштів обласного бюджету передбачено будівництво полігонів твердих побутових відходів, зокрема: в м. Кам'янка-Дніпровська (стан готовності – 50 %), в с. Велика Білозерка Великобілозерського району (92 %), в м. Гуляйполе (52 %).

Харківська ОО ВЕЛ спільно з Національною академією наук України та УДНДІ проблем водопостачання, водовідведення і охорони навколишнього середовища «УкрВОДГЕО» **27-28 квітня** на базі Харківського національного університету будівництва та архітектури провели щорічну міжнародну науково-технічну конференцію «Екологічна і техногенна безпека. Охорона водного і повітряного басейнів. Утилізація відходів». Одна з секцій мала назву «Відходи». Робота студентської секції пройшла успішно. Усі доповіді були змістовними та науково обґрунтованими. За результатами конференції були надруковані матеріали ХХІІ (щорічної) міжнародної науково-технічної конференції «Екологічна і техногенна безпека. Охорона водного і повітряного басейнів. Утилізація відходів» (студентська секція).

21 травня відбулася робоча зустріч з питань утилізації та переробки електронних та електричних відходів в Україні за участю генерального директора Польського відділення Європейської рециклінгової платформи (м. Варшава, Польща) Миколая Йозефович, керівника проектів екологічної організації «Віднови середовище» (м. Кельце, Польща) Марти Щецінської, уповноваженого правління фірми «MB Recykling» (м. Кельце, Польща) Давіда Стемпень. Голова ВЕЛ Тетяна Тимочко під час свого виступу підкреслила, що в Україні немає окремих законодавчих актів, які регулюють поводження з відходами електричного та електронного обладнання (ВЕЕО), які включають побутову техніку, оргтехніку, хімічні елементи живлення. Це призводить до того, що ці відходи разом з побутовим сміттям потрапляють на полігони, де під впливом атмосферних чинників вони руйнуються та виділяють токсичні сполуки. Учасники робочої зустрічі обговорили можливості співпраці та подальшого обміну досвідом, а також запропонували шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з поводженням з ВЕЕО в Україні.

10–11 листопада відбувся Національний Форум «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології». Організаторами якого виступили Всеукраїнська екологічна ліга, Екологічна рециклінгова асоціація України, Медіа ДАК, Центр муніципальних технологій. У Форумі взяли участь народні депутати України, представники органів державної влади та місцевого самоврядування, науковці, бізнес-структури, які працюють у сфері поводження з відходами, підприємства-виробники техніки та технологічного обладнання для збирання, транспортування, зберігання та переробки відходів, установи, які працюють у галузі екологічної безпеки та охорони навколишнього середовища, природоохоронні громадські організації, ЗМІ. Учасники Форуму

висловили пропозиції для розв'язання проблем, пов'язаних з відходами, які були викладені у Резолюції.

27 листопада на базі Черкаського державного технологічного університету відбувся науково-практичний семінар «Поводження з відходами: законодавство, економіка, технології» за участю представників органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, промислових підприємств, які причетні до утворення або переробки відходів, громадських активістів міста. У ході обговорення питань порядку денного порушено багато нагальних питань серед яких питання щодо оформлення декларації про утворення відходів. Усі учасники отримали комплект матеріалу щодо тематики семінару.

Діяльність ВЕЛ щодо захисту та підтримки об'єктів природно-заповідного фонду України

Створення нових, захист та підтримка вже існуючих об'єктів природно-заповідного фонду України, розширення меж заповідання – є одним із напрямків діяльності Всеукраїнської екологічної ліги.

27 березня Всеукраїнська екологічна ліга разом з громадськими природоохоронними організаціями організувала виїзне засідання до с. Шульгівка (Петриківський район, Дніпропетровська область), присвячене питанню будівництва звіроферми на території, яка зарезервована для створення національного природного парку «Орільський». Місцеві мешканці підтримали рішення продовжити боротьбу за створення національного природного парку.

25 серпня голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко з групою експертів здійснила виїзд до бурштинових копалень у Рівненській області. Наслідки хижацького видобування бурштину є катастрофічними. Через порушення кореневої системи дерева всихають і можна побачити цілі плантації рудого лісу. В процесі видобування бурштину повністю руйнується цілісність рослинного покриву, родючий шар ґрунту змішується з нижнім піщаним і екосистема цілковито втрачає здатність до відновлення.

Діяльність ВЕЛ щодо відновлення Сходу України на засадах збалансованого розвитку

Найгострішою проблемою в Україні сьогодні є воєнні дії на території Луганської та Донецької областей. В умовах війни увага влади зосереджується на таких нагальних питаннях як фінансування армії, влаштування біженців та надання допомоги пораненим, відновлення зруйнованої інфраструктури. Але в той же час, потрібно приділяти увагу й іншим наслідкам воєнних дій, серед них: забруднене довкілля, погіршення санітарно-епідеміологічної ситуації, безробіття, демографічна криза, зниження інвестиційної привабливості регіону. Проблеми стану навколишнього середовища можуть перетворитися на загрози

соціального та економічного характеру. З огляду на взаємопов'язаність економічної, соціальної та екологічної складової, необхідно визначити перспективи відновлення постраждалих територій на засадах збалансованого розвитку.

12 січня 2015 року у місті Краматорську відбулося засідання колегії Донецької обласної державної адміністрації, на якому розглядалися складні питання соціально-економічного розвитку областей, які знаходяться у зоні бойових дій на сході в Україні, у якому взяла участь голова Всеукраїнської екологічної ліги Т. В. Тимочко. З метою подолання наслідків війни і забезпечення необхідного рівня безпеки життєдіяльності населення у східних регіонах Всеукраїнською екологічною лігою запропоновані комплексні заходи, серед яких *проведення екологічного моніторингу* стану промислових об'єктів підвищеної небезпеки, природоохоронних територій з оцінкою шкоди, завданої екосистемам (здійснити облік червонокнижних видів, визначити ступінь порушення та деградації ландшафтів тощо); *розроблення програм відновлення* порушених екосистем, об'єктів природно-заповідного фонду із залученням представників міністерств, відомств, центральних та місцевих органів влади, науковців, працівників об'єктів ПЗФ Донецької та Луганської областей, громадських природоохоронних організацій; *здійснення санітарно-гігієнічного аналізу водопровідно-каналізаційних мереж та природних джерел водопостачання*, особливо в населених пунктах, віддалених від обласних центрів, для визначення їхньої придатності до використання; *проведення геолого-екологічного аналізу вугільних шахт* для визначення ступеня їхньої безпеки та *розроблення заходів з відновлення геологічного середовища* після воєнних дій; *забезпечення фінансування програми відновлення р. Сіверський Донець* з метою стабільного водопостачання Донецької та Луганської областей; *розроблення Плану дій з відновлення транспортної інфраструктури, мережі трубопроводів водопостачання та тепломереж*, незадовільний стан яких призводить до втрат води і підтоплення територій, систем газопостачання та опалення у Луганській та Донецькій областях.

24 та 25 вересня у м. Слов'янськ (Донецька область) відбулася конференція «Перспективи відновлення Сходу України на засадах збалансованого розвитку». Організаторами виступили Всеукраїнська екологічна ліга та Програма сприяння відродженню та інтеграції Сходу України «Донбас». Метою конференції було визначення стратегічних пріоритетів, розроблення місцевих планів дій та напрямів співпраці органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнесу, громадськості, ініціативних груп, міжнародних організацій для відновлення східних областей України на засадах збалансованого розвитку.

Учасники обговорювали проблемні питання відновлення промислового потенціалу, підтримки розвитку малого та середнього бізнесу, сприяння збалансованому розвитку сільського господарства, відновлення природних екосистем. В рамках конференції були презентовані інвестиційні проекти, а також представлені відновлені об'єкти інфраструктури.

Регіональні тижні «Екологічних знань»

25 лютого у приміщенні Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича, **18 березня** на базі Сумської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Н.К. Крупської, в якому взяли участь бібліотекарі 14 районів та 3 міст області, **16 квітня** в Миколаївській обласній науковій бібліотеці імені О. Гмирява відбулися семінари з теми «Еколого-просвітницька діяльність у бібліотечній справі», організатором якого виступила Всеукраїнська екологічна ліга. Під час заходу розглядалися питання щодо ролі бібліотек у системі екологічної просвіти; відбувся обмін досвідом фахівців у сфері природоохоронної діяльності, запропоновані форми і методи просвітницької діяльності.

15 квітня 2015 року в приміщенні Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відбувся семінар «Еколого-просвітницька діяльність у педагогічній діяльності», на якому фахівці ВЕЛ презентували інноваційні технології для формування у дітей екологічного світогляду та дбайливого ставлення до природи.

Всеукраїнська екологічна ліга передала бібліотекам 608 екземплярів третього тому Екологічної енциклопедії та комплекти літератури екологічного спрямування.

Діяльність ВЕЛ щодо запровадження альтернативних джерел енергетики в Україні

Запровадження біоенергетики є пріоритетним напрямом розвитку, як окремої держави, так і світу в цілому. Україна має потужний потенціал для переходу на відновлювані джерела енергії, зокрема, біомасу.

Всеукраїнська екологічна ліга здійснювала супровід реалізації Дніпропетровською ОО ВЕЛ проекту ПРООН «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій в муніципальному секторі в Україні», у ході якого необхідно розробити аналітичний звіт та запропонувати рекомендації щодо вирощування енергетичних культур в Україні, з визначенням недоліків та переваг.

21-27 червня група експертів проекту «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій у муніципальному секторі в Україні» перебувала у Швеції з робочим візитом. Під час візиту вони ознайомилися з кращими практиками відновлюваної енергетики.

20 листопада в приміщенні Київського національного університету технологій та дизайну відбулася IV міжнародна науково-практична конференція «Енергоефективний університет». Протягом заходу учасники розглянули ряд питань, які стосувалися енергоефективності та енергозбереження як чинників інноваційного розвитку сучасного університету.

В рамках конференції було проведено презентацію робіт студентів-фіналістів конкурсу плакатів на тему «Збережи energy». Крім цього, для учасників заходу експертами Всеукраїнської екологічної ліги були проведені тренінги з енергозбереження, під час яких засобами ТЗН ознайомлено учасників з технологіями перетворення сміття на цінний енергетичний ресурс і яким чином такі технології можна запровадити в Україні.

23 листопада у приміщенні бібліотеки імені М. Костомарова ЦБС Шевченківського району м. Київ відбувся семінар на тему «Енергозбереження у побуті», який провели експерти Всеукраїнської екологічної ліги. Захід пройшов продуктивно, а висвітлені питання викликали жваве обговорення учасників. Всі погодились з тим, що сміття на території України, є справжнім екологічним лихом – у майбутньому може перетворитися на цінний енергетичний ресурс.

Члени **Вінницької ОО ВЕЛ** спільно з управлінням внутрішньої політики та зв'язків з громадськістю облдержадміністрації у вересні взяли участь у проведенні круглого столу «Стан та перспективи розвитку альтернативної енергетики».

10 грудня за ініціативи **Черкаської ОО ВЕЛ** проведено семінар «Енергоефективне освітлення – важливий фактор збереження довкілля». Цільовою аудиторією стали студенти. Окрім питань щодо використання енергоефективних ламп, обговорили економічну складову використання сучасних світлодіодних ламп та отримання екологічного та соціального ефекту від їх використання. Всі учасники семінару отримали матеріали надані Програмою розвитку ООН «Заміни лампи – зміни світ».

17 грудня у Червоній залі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за участю членів **Чернівецької обласної організації** відбулося обговорення проблем альтернативних джерел енергії і можливостей їх використання в області. У ході обговорення питань порядку денного заслухані повідомлення щодо особливостей використання теплових pomp, рідкого палива, виготовленого із вторинних енергоресурсів – продуктів утилізації гуми, пластичних мас тощо, твердих, рідких і газових біопалив, можливостей перетворення енергії сонячного випромінювання в енергію електричного струму. Велику зацікавленість викликало повідомлення про виробництво біоетанолу й метану на Лужанському спиртовому заводі та можливості використання сонячних колекторів. Учасники «круглого столу» підкреслили інертність керівників різних рівнів, що стримує ініціативи щодо використання альтернативних джерел енергії в області й загалом кроки до досягнення енергетичної незалежності країни.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА

17 грудня в м. Київ відбулася національна конференція, на якій було презентовано Концепцію стратегії низьковуглецевого розвитку в Україні.

У заході взяли участь представники Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Програми розвитку ООН в Україні, природоохоронних громадських

організацій, міжнародні експерти, науковці. Голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко зазначила, що питання змін клімату є надзвичайно важливими, і в Україні вони також стають відчутними. Учасники конференції погодили Концепцію стратегії низьковуглецевого розвитку в Україні та після завершення заходу розпочали неформальне спілкування.

Голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Грицан Ю. І. у рамках проекту ПРООН «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій в муніципальному секторі в Україні», основна мета якого – створення сприятливого правового, нормативного і ринкового середовища й розбудова інституційної, адміністративної та технічної спроможності задля використання потенціалу сільськогосподарської біомаси країни для муніципального тепло- та гарячого водопостачання, що дозволить зменшити обсяг викидів парникових газів.

Членами **Тернопільської ОО ВЕЛ 15 квітня** проведено науковий семінар «Актуальні проблеми розвитку Поліського регіону».

1-2 квітня члени **Дніпропетровської МО ВЕЛ** брали участь у VI Всеукраїнській науково-технічній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Наукова весна-2015» у ДВНЗ Національному гірничому університеті.

28 травня понад 60 учасників взяли участь у Міжвузівській науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції», яка відбулася на базі Житомирського державного технологічного університету. Співorganizаторами конференції виступили Всеукраїнська екологічна ліга, а також Науково-методичний центр Управління освіти Житомирської міської ради, Державна екологічна інспекція у Житомирській області, Одеський державний екологічний університет, Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського та інші вищі навчальні заклади України. Конференцію «Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції» було проведено в рамках реалізації проекту Європейської Комісії «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ (довкілля, якість продуктів харчування, охорона здоров'я і суспільство) на територіях, забруднених радіоактивними речовинами». Участь у конференції взяли студенти, магістри та аспіранти 14 вищих навчальних закладів з України та Білорусі.

Результати роботи представлено у вигляді електронного збірника тез доповідей Міжвузівської науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції», де надруковано 63 тези, подані учасниками конференції.

4 червня Харківська ОО ВЕЛ провела прес-конференцію, присвячену Міжнародному дню охорони навколишнього середовища для ЗМІ Харківської області. На прес-конференції були обговорені питання здійснення природоохоронної політики у Харківській області та виконання комплексної програми охорони навколишнього природного середовища в Харківській області на 2009-2013 роки та на перспективу до 2020 року.

9 липня на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відбувся науково-практичний семінар «Стан та перспективи збереження Дністра», організований **Кам'янець-Подільським РО ВЕЛ**, науковцями національного природного парку «Подільські Товтри» та природничого факультету університету. У заході взяли участь представники Кам'янець-Подільської районної держадміністрації, представники сільських рад, освітяни району. На семінарі прийнято резолюцію, в якій запропоновані заходи вирішення проблемних питань в басейні річки Дністер. Голова **Хмельницького обласного осередку ВЕЛ** Миронова Н.Г. наголосила на активній участі учнівської молоді та освітян в охороні природи і вручила подяки та подарунки з нагоди відзначення Дня Дністра.

9 жовтня Дніпропетровська ОО ВЕЛ спільно з кафедрою екології та охорони навколишнього середовища провели II Міжнародну науково-практичну конференцію «Відновлення біотичного потенціалу агроєкосистем», в якій взяли участь представники з 6 установ інших країн: Польщі, Іспанії, Казахстану, Алжиру, Білорусі, Італії, 15 вищих навчальних закладів та 12 наукових установ України, а також представники районних та міських осередків обласної організації ВЕЛ, члени Правління, наукової ради ВЕЛ.

ПРАКТИЧНІ ПРИРОДООХОРОННІ АКЦІЇ

Практична природоохоронна діяльність Всеукраїнської екологічної ліги знаходить все більше прибічників, оскільки її результати не змушують довго чекати на себе, а роблять навколишнє середовище чистішим, кращим.

Грудень-лютий – акція «Наша допомога птахам» – щорічна всеукраїнська акція, спрямована на здійснення практичної допомоги птахам: виготовлення та розвішування годівничок й шпаківень, підгодовування крилатих друзів; ознайомлення із видовим різноманіттям.

Для учнів шкіл м. Одеса кандидат біологічних наук, доцент кафедри зоології Одеського національного університету імені І. Мечнікова провів цікавий лекторій «Птахи міста», під час якого ознайомив з основними тенденціями співіснування людини і птахів, окремо зупинився на правилах поведінки, використавши мультимедійну презентацію.

Лютий – березень – щорічна всеукраїнська акція «Первоцвіт», протягом якої проводиться ряд заходів, спрямованих на проведення еколого - просвітницької та пропагандистської роботи щодо роз'яснення важливості збереження первоцвітів серед учнів, молоді, пересічних громадян шляхом розповсюдження листівок, наклейок; укладання методичних порад щодо збереження первоцвітів. З представниками правоохоронних органів здійснюється патрулювання членами ВЕЛ та ВДС «Екологічна варта» місць зростання первоцвітів, під час якого вилучаються букети та складаються протоколи на порушників закону. В навчальних закладах проводяться бесіди для учнів та їх батьків, тематичні вікторини, конкурси листівок, виступи агітбригад, міні-театрів тощо.

Акція «Первоцвіт» має широке розповсюдження серед членів **Волинської ОО ВЕЛ**. Ними було здійснено 25 рейдів у райони області, проведені конкурси малюнків у навчальних закладах області ранньоквітучих, ендемічних, реліктових рослин, занесених до Червоної книги.

Березень – акція «Посади своє дерево»

Всеукраїнська екологічна ліга та Всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта» вже протягом багатьох років проводять акцію «Посади своє дерево». Вона є дуже популярною серед юних любителів природи. Про це свідчить той факт, що щорічно протягом акції учасники висаджують понад 100 тисяч дерев та кущів. Останнім часом акції ВЕЛ та ВДС «Екологічна варта» наповнюються новим змістом – стають еколого–патріотичними.

20 березня працівниками членами **Скадовського РО ВЕЛ** (Херсонська область), службою державної охорони Національного природного парку «Джарилгацький», лісівниками Скадовського лісомисливського господарства та учнями школи на площі 0,1 га висаджено 200 саджанців молодих дерев.

1 та 2 квітня членами **Житомирської ОО ВЕЛ** на території Житомирського державного технологічного університету висаджено 86 саджанців, серед яких: магонія падуболиста, катальпа бігніонієвидна, туя західна (форма шаровидна), туя західна (форма колоновидна), самшит, спірея середня, ялівець віргінський, барбарис.

Члени **Кароліно–Бугазького селищного осередку ВЕЛ** (Одеська область) висадили саджанці калини на честь захисників нашої держави, утворивши таким чином калинову алею на честь бійців АТО. На закінчення акції екоактивісти виконали Гімн України, випустили жовто-блакитні кульки з побажаннями мирного неба над головою для всіх громадян України.

Акція «Прибери планету»

25 квітня оголошено Днем благоустрою населених пунктів. Цього ж дня проходила традиційна соціально-екологічна акція «Зробимо Україну чистою! — 2015», за ініціативи Асоціації міст України.

25 березня по 10 квітня **Вінницька ОО ВЕЛ** взяла участь у заходах, проведених на території області, в рамках якої юні вінничани прибрали біля Вишенського озера, стадіонів міста, вздовж зелених зон, очистили набережну, схили річки Південний Буг, Лісопарк (що по Хмельницькому шосе) тощо. В прибиранні взяли участь понад 30 освітніх закладів міста, серед яких й Донецький національний університет. В квітні-травні в рамках екологічної акції «Чисте місто починається з чистого двору» для представників громадського сектору Вінниччини встановлені в 10 школах контейнери для сортування ТПВ. Акція проведена згідно з програмно-цільовим освітнього проекту «Екошкола – школа майбутнього». Проект реалізується відповідно до наказу Департаменту освіти і науки Вінницької ОДА та КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти».

Щорічні заходи провели у квітні-червні члени **Волинської ОО ВЕЛ**, здійснивши 24 виходи на прибирання територій за участю більше понад 500 активістів.

Силами та натхненням членів **Рівненської ОО ВЕЛ** прибрано сквер на розі вулиць Басівкутська – Чорновола м. Рівне

Членами **Синельниківського РО** (Дніпропетровська область) проведено низку заходів, присвячених Дню довкілля, Дню води та міжнародному Дню біорізноманіття, у тому числі проведені суботники з впорядкування та розчистки прибережних захисних смуг на території Синельниківського району.

До акції по прибиранню населених пунктів Херсонської області, паркових зон та робіт з облаштування набережної, долучились члени **Херсонської ОО ВЕЛ**, трудові колективи, керівники і працівники підприємств усіх форм власності, організацій і установ. Протягом акції впорядковано прилеглі до офісів території та прибрано території парків, улюблених місць відпочинку городян.

Голова Наукової ради **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** Барановський Б.О. організував експедицію по річці Осокорівка у рамках **Всеукраїнської акції «Нове життя джерел»**. Мета експедиції – дослідження природних екосистем.

Грудень – акція «Збережи ялинку»

22 грудня в приміщенні педагогічного музею України Академії педагогічних наук України відбулась акція «Збережи ялинку», організатором якої є Всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта» та Всеукраїнська екологічна ліга. Метою акції є формування дбайливого ставлення до навколишнього середовища та акцентування уваги на важливості збереження хвойних лісів, зеленого багатства України. В рамках цього заходу підведено підсумки конкурсу «Замість ялинки – зимовий букет». На конкурс представлено понад 150 робіт. Проведено екологічний тренінг та квест «Новий рік у стилі ЕСО», протягом якого учасники виготовляли паперові сніжинки у техніці орігамі, різдвяні листівки в техніці скрапбукінг, грали в екологічну показуху. Захід завершився нагородженням переможців конкурсу «Замість ялинки – зимовий букет».

Овідіопольський районний осередок ВЕЛ (Одеська область) спільно з сільськими осередками ВДС «Екологічна варта» в Овідіопольському районі традиційно взяли участь в акції Всеукраїнської екологічної ліги «Не рубай ялинку!», але надали їй нового змісту – ялинкові композиції, зимові букети, новорічні іграшки та прикраси готувались для захисників нашої Вітчизни. Діти з натхненням виготовили подарунки для бійців АТО, які волонтери доставили воїнам на передову.

Кампанія «Година Земля»

Всеукраїнська екологічна ліга вже декілька років активно підтримує Всесвітню кампанію «Година Землі». Година Землі має на меті продемонструвати урядам країн світу, бізнес організаціям та людям, що дії проти глобального потепління не тільки необхідні, але й можливі. Година Землі була започаткована в Сідней (Австралія) в 2007 році, вже через рік ця подія стала світовою екологічною ініціативою, до якої долучилося більше 100 мільйонів людей у 35 країнах світу, а в 2009 р. Україна, разом зі 126 іншими

країнами світу, також долучилася до всесвітньої акції Година Землі! Ця акція проходить щорічно в останню суботу березня з 20:30 до 21:30 за місцевим часом.

ВЕЛ активно підтримала проведення цієї кампанії та організувала кампанію по залученню до неї своїх осередків та представництв в регіонах України.

Всеукраїнська акція «Амброзія – небезпечна рослина»

Члени Дніпропетровської ОО ВЕЛ спільно з працівниками ТОВ «Агровектор Плюс» протягом літньо-осіннього періоду виконали науково-дослідну роботу «Розробки біогербіцидного методу контролю чисельності карантинних рослин» у рамках «Програма з локалізації і ліквідації амброзії полинолистої».

СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ІНШИМИ

ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ

Багаторічна співпраця Всеукраїнської екологічної ліги з органами державної влади, з організаціями різного спрямування у сфері захисту довкілля, дозволяє зробити роботу більш ефективною.

4 лютого у Комітеті Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи відбулися слухання «Аналіз стану природно-заповідного фонду України». Необхідні суттєві зміни в стратегії законодавчого управління, і першим кроком має бути накладання мораторію на будь-які зміни до Закону України «Про природно-заповідний фонд України». Починаючи з 2010 року народні депутати

4 рази вносили законопроект про надання дозволу на полювання у природно-заповідних об'єктах, що є неприпустимим порушенням заповідного режиму. Крім цього, вкрай необхідно розпочати адаптацію українського законодавства до європейських директив у сфері охорони довкілля.

Під час підготовки України до ювілейної 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН (25-27 вересня 2015 року) Всеукраїнська екологічна ліга звернулася до Президента України з листом, у якому зазначила, що розв'язання викладених у ньому проблем потребує прийняття Доктрини переходу України до сталого розвитку та Національного плану дій з впровадження сталого розвитку, визначила пріоритетні для України на період до 2020 року цілі сталого розвитку:

1. Ліквідація голоду, забезпечення продовольчої безпеки й поліпшення харчування та сприяння збалансованому розвитку сільського господарства.

2. Забезпечення гендерної рівності та розширення прав і можливостей для всіх жінок і дівчат.

3. Забезпечення наявності водних ресурсів і санітарії для всіх і їх раціональне використання.

4. Створення міцної інфраструктури, сприяння забезпеченню всеосяжної та збалансованої індустріалізації й впровадженню інновацій.

5. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості та збалансованості міст і населених пунктів.

6. Прийняття термінових заходів у сфері боротьби зі зміною клімату та її наслідками.

7. Захист, відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне управління лісами, боротьба з опустелюванням, припинення та повернення назад процесу деградації земель і припинення процесу втрати біорізноманіття.

8. Сприяння побудові миролюбних і відкритих спільнот збалансованого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення на всіх рівнях ефективних і підзвітних установ, заснованих на принципі широкої участі.

9. Зміцнення засобів досягнення збалансованого розвитку та активізація роботи механізмів глобального партнерства для сталого розвитку.

27 вересня в штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку на Саміті зі збалансованого (сталого) розвитку Президент України Петро Порошенко під час свого виступу вперше за всю історію України наголосив не лише на соціальних і економічних проблемах країни, а й на загрозах для довкілля.

16 грудня Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи провів слухання на тему: «Реформування природоохоронної галузі: зміна системи нагляду за дотриманням законодавства». Національна екологічна рада України за участю Всеукраїнської екологічної ліги та інших громадських організацій розробила та затвердила на своєму засіданні Проект реформування природоохоронної галузі в Україні, який був направлений в усі відповідні органи влади, включаючи Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Результатом плідної співпраці **Вінницької ОО ВЕЛ** та Вінницької обласної ради стало прийняття сесією рішення про надання області статусу – зона вільна від ГМО (рішення сесії Вінницької обласної ради від 20 березня 2015 року).

Протягом року багато сигналів про порушення екологічного стану довкілля надійшло від громадських активістів.

8 червня стався вибух на території нафтобази «БРСМ-нафта», що знаходиться у селі Крячки (Васильківський район, Київська область). **19 червня** за зверненням мешканців, експерти Всеукраїнської екологічної ліги, Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК та громадські активісти Васильківського району здійснили велику експедицію, побувавши на нафтобазі «БРСМ-нафта» та відвідали прилеглі до неї села Крячки й Путрівка і місто Васильків. Експерти взяли проби води, ґрунту та рослинності для проведення аналізів на вміст залишків нафтопродуктів після пожежі на нафтобазі «БРСМ-

нафта».

14 липня відбулася прес-конференція, присвячена екологічним та соціальним наслідкам пожежі на нафтобазі.

2 липня експерти ВЕЛ разом з начальником рятувально-водолазної служби ГО «ТОВРЯТВОД» виїхали у м. Хмільник до санаторію «Поділля», звідки надійшов сигнал про жорстокі умови утримання дельфінів у місцевому «дельфінарії». У ході візиту було з'ясовано, що дельфіни утримуються з численними порушеннями Правил і норм утримання дельфінів в умовах неволі, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України у 2012 році.

24 липня голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Грицан Ю.І. взяв участь у черговому засіданні робочої групи з питань Комплексної регіональної програми (стратегії) екологічної безпеки та збереження клімату Дніпропетровської області на 2016-2026 роки щодо обговорення проекту у Дніпропетровської обласної ради.

27 липня експерти Всеукраїнської екологічної ліги та активісти громадської організації «Буслав Січ» зустрілись з представниками басейнового управління водних ресурсів р. Рось та представниками ТОВ «Енергія 1» для отримання офіційних коментарів щодо екологічного стану річки та пошуку шляхів розв'язання проблеми. Експерти зафіксували критично низький рівень води в р. Рось, що несе не лише економічну, а й соціальну та екологічну загрозу.

7 серпня відбулась прес-конференція «Стан найбільшої річки України. Куди подівся могутній Дніпро?» посередині течії Дніпра, на якій було обговорено проблеми незаконного видобутку земснарядями. У прес-конференції взяли участь голова Держводагенства України Ірина Овчаренко, голова Державної екологічної інспекції України Андрій Заїка, голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко, голова Асоціації рибалок України Олександр Чистяков. Після прес-конференції громадські активісти та журналісти здійснили рейд з перевірки роботи земснарядів. Виявлено 5 працюючих земснарядів в акваторії Дніпра в межах Києва. Всеукраїнська екологічна ліга вимагає:

- розпочати програму екологізації промислових підприємств з метою обмеження та повної заборони скидання неочищених стічних вод в ріки;
- припинити незаконне видобування річкового піску;
- здійснити інвентаризацію та винести в натуру межі водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;
- підключити в обов'язковому порядку існуючі суб'єкти господарювання (за їх рахунок), які вже збудовані в прибережній захисній смузі, до міських каналізаційних мереж;
- заборонити будівництво на землях водного фонду».

11 серпня за ініціативи мешканців селища Жовтневе відбулися громадські слухання щодо діяльності ДП «Роза-хутро» та його впливу на навколишнє середовище. Організатором заходу виступила Всеукраїнська

екологічна ліга. У слуханнях взяли участь 323 чоловіки, серед яких Юрій Левченко, народний депутат України, Сергій Салата, начальник управління екологічного моніторингу та атмосферного повітря Міністерства екології та природних ресурсів України, Таміла Долгачова, головний інженер ДП «Роза-хутро». У ході обговорення розглядалися екологічні наслідки роботи підприємства, зокрема: шум та викиди забруднюючих речовин. На засіданні було ухвалено такі рішення:

1. Звернутися до Першого заступника директора – начальника управління екології та природних ресурсів з вимогою не надавати дозвіл на роботу ДП «Роза-хутро».

2. Взяти підфакельну пробу атмосферного повітря за участі незалежної екологічної експертизи та у присутності активістів.

3. Звернутися до головного управління Держсанепідемслужби м. Києва з оскарженням рішення про віднесення ДП «Роза-хутро» до V класу за санітарною класифікацією.

4. Залучити журналістів для проведення журналістського розслідування.

5. Звернутися до КМДА зі скаргою на бездіяльність керівників Святошинської районної державної адміністрації.

6. Звернутися до КМДА з вимогою надати прилеглим до ДП «Роза-хутро» районам статус житлової зони.

7. Створити Громадську раду селища Жовтневе.

28 вересня до нашої організації звернулися активісти м. Корсунь-Шевченківський (Черкаська область) з інформацією про забруднення р. Рось у їхньому місті. Аналізи Держсанепідемстанції підтвердили наявність підвищених концентрацій мікробіологічних показників (коліформних бактерій, які мешкають у каналізаційних стічних водах). Передача КП «Білоцерківводоканал» в концесію ТОВ «Білоцерківвода» відбувалося без проведення громадських слухань, про що свідчить звернення. Всеукраїнська екологічна ліга вимагатиме у суді визнання ТОВ «Білоцерківвода» забрудниками р. Рось та компенсування шкоди, нанесеної довкіллю.

У листопаді за результатами звернення мешканців м. Запоріжжя ВЕЛ звернулася до Голови Державної екологічної інспекції України Заїки А. М. з вимогою провести позапланові перевірки підприємств, які перевищують норми викидів у атмосферне повітря у м. Запоріжжя, оскільки згідно зі ст. 16 Конституції України забезпечення екологічної безпеки є обов'язком держави.

Мешканці м. Запоріжжя скаржаться на постійне погіршення стану навколишнього середовища міста, зокрема критичний стан атмосферного повітря. В залежності від напрямку вітру зі сторони Заводського району відчувається сильний запах сірководню, над містом стоїть смог, крім цього у повітрі спостерігаються дрібнодисперсні частки промислових викидів. У місті сконцентрована велика кількість промислових металургійних та коксохімічних підприємств, серед яких головними забруднювачами є ВАТ «Запоріжсталь» (за рік викидає 59 тис. т забруднюючих речовин у повітря), ПАТ «Запорізький завод феросплавів» (16 тис. т/рік), ПАТ «Запоріжжкокс» (3 тис. т/рік) та ПАТ «Запорізький абразивний комбінат» (2 тис. т/рік). Згідно з офіційними даними,

за 2014 рік стаціонарними джерелами у атмосферне повітря Запорізької області було викинуто 206 тис. т забруднюючих речовин.

28 грудня експерти Всеукраїнської екологічної ліги здійснили робочий виїзд до с. Любарці (Київська область) на підприємство «Екогума», яке займається збиранням та переробкою автомобільних шин на різну продукцію.

Члени **Чернівецької ОО ВЕЛ** взяли участь у громадських слуханнях проекту «Регіональної програми робіт з розчистки та регулювання русел річок Чернівецької області на період 2015-2019 роки» та у робочій нараді Прут-Дністерського БУВР щодо внесення запропонованих пропозицій. Окрім того, члени Чернівецької ОО ВЕЛ залучилися до ревізії діяльності усіх підприємств Чернівецької області, які займаються добуванням піску та гравію. На відрізках відбору річкового гравію здійснювали моніторинг рівня води, стану русла та гідрохімічних показників річки, а також стану біоценозів в заплаві та на вищих терасах. Для спостереження за добуванням піску та гравію в усіх адміністративних районах Чернівецькій області створена мережа громадських контролерів зі складу членів ВЕЛ.

РЕГІОНАЛЬНІ ЗАХОДИ

Активну діяльність з поліпшення екологічної ситуації в регіонах на засадах збалансованого розвитку проводять обласні організації Всеукраїнської екологічної ліги залучаючи до роботи організації, підприємства та громадські організації як регіонального, так і міжрегіонального рівнів.

Вінницька ОО ВЕЛ. **4 червня** відбувся круглий стіл «Розроблення та впровадження місцевих планів дій з охорони навколишнього середовища», організатором якого виступила Вінницька обласна організація. Учасниками засідання стали представники обласної державної адміністрації, Державної екологічної інспекції у Вінницькій області, Департаменту екології та природних ресурсів у Вінницькій області, депутати обласної ради, науковці, громадські діячі. Відбулося обговорення питань щодо розроблення місцевих планів дій з охорони навколишнього середовища як інструменту зміцнення екологічної складової збалансованого розвитку, а також обмін досвідом підготовки регіональних програм охорони навколишнього природного середовища.

Волинська ОО ВЕЛ. Члени **Кварцівського РО** провели для молоді **8 вересня** науковий семінар з природоохоронної тематики, а **17 вересня** - науковий семінар з проблем розвитку лісівництва провели члени **Шацького РО**, привітавши лісівників з професійним святом. **7 жовтня** здійснена акція на місця незаконного видобутку бурштину в Маневицькому р-ні (околиці с.Вовчиці). Активісти-екологи (вчителі загальноосвітніх шкіл м. Луцьк, викладачі ЛПРОЛ та студенти (30 осіб) на основі огляду цих об'єктів було складено колективні листи-заяви до голови Волинської ОДА п. Гунчика В.П. та Прем'єр-Міністра України Яценюка А.П.

Попередньо у вересні волинська делегація у складі експедиції ВЕЛ прийняла участь в обстеженні площ незаконного видобутку бурштину на території Рівненської області.

Дніпропетровська ОО ВЕЛ. **17 вересня** проведена науково-практична конференція «20 років аграрної реформи в Україні: досягнення і проблеми» на базі Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету за ініціатииви Інституту стратегічних оцінок при Президентському фонді Леоніда Кучми «Україна», активними учасниками якої стали представники обласної організації

Житомирська ОО ВЕЛ. **15 травня** в Житомирському державному технологічному університеті відбулася XI Всеукраїнська наукова on-line конференція студентів, магістрів та аспірантів з міжнародною участю «Сучасні проблеми екології», співорганізаторами якої виступила.

Закарпатська ОО ВЕЛ. **27 червня** у м. Рахів відбулося святкування Дня Дунаю, яке є спільним пан-європейським заходом, і відзначається щорічно в 14 країнах басейну річки під егідою Міжнародної комісії з захисту р. Дунай. Захід був організований за підтримки компанії Кока-Кола Беверіджиз Україна, Управління культури і Департаменту освіти та науки Закарпатської обласної державної адміністрації, Рахівської районної державної адміністрації та Басейнового управління водних ресурсів (БУВР) річки Тиса. В рамках заходу відбувся дитячий фестиваль «Тиса – молодша сестра Дунаю», на якому глядачі побачили конкурс еко-моди, проведений майстер-клас з плетіння маскувальної сітки «Подаруй воїну захист!». Компанія Кока-Кока Беверіджиз Україна передала Рахівському району 8 контейнерів (об'єм 1100 л) для роздільного збору твердих побутових відходів, які були встановлені вздовж прибережної смуги річки Тиси.

Рівненська ОО ВЕЛ. **4 вересня** відбулося засідання круглого столу «Рекультивация територій, порушених внаслідок видобування бурштину», організатором якого виступила Всеукраїнська екологічна ліга, за активної участі членів Рівненської обласної організації ВЕЛ. Засідання круглого столу проходило у приміщенні Рівненської обласної державної адміністрації. Учасники мали змогу поїхати до місць видобування бурштину та рекультивации територій у с. Клесів (Рівненська область), де побачили руйнівні наслідки видобування: піщані пустелі, розритий ґрунт та ділянки мертвого лісу. Учасники відвідали також місця рекультивации територій, яку здійснило державне підприємство «Бурштин України».

Одеська ОО ВЕЛ. **17 жовтня** у с. Таїрове (Одеська область) відбулася конференція «Сучасні соціально - екологічні проблеми Сухого лиману та шляхи їхнього вирішення». Захід був присвячений екологічним наслідкам антропогенного забруднення Сухого лиману, шляхам відновлення його природного стану та реалізації рекреаційного потенціалу. У конференції взяли участь представники Всеукраїнської екологічної ліги, Одеського державного екологічного університету (ОДЕКУ), Херсонського державного аграрного університету, науковці, депутати, представники ЗМІ.

Експерти Всеукраїнської екологічної ліги запропонували розробити стратегію відновлення природного стану Сухого лиману на засадах збалансованого розвитку із залученням провідних науковців та представників громадських природоохоронних організацій. По-перше, зробити комплексне лабораторне дослідження проб води та мулових відкладів щодо наявності забруднюючих речовин, по-друге, визначити основних забруднювачів Сухого лиману та здійснити перевірку очисних споруд цих підприємств. У разі недотримання ними вимог природоохоронного законодавства Всеукраїнська екологічна ліга звернеться до державних контролюючих органів з вимогою зобов'язати основних забруднювачів Сухого лиману мінімізувати свій негативний вплив.

12 лютого в приміщенні бібліотеки №1 імені Едуарда Багрицького відкрилася персональна фотовиставка м. Одеси «Фарби Куяльника» фотохудожника Фелікси Ковальчик, яка акцентувала увагу відвідувачів на проблемах Куяльницького лиману.

Рівненська ОО ВЕЛ. **25 лютого** члени обласної організації взяли участь у науково-практичному семінарі «Менеджмент і маркетинг органічного виробництва». Провели у квітні на базі Національного університету водного господарства та природокористування науково-практичну конференцію «Екологічні проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища».

Харківська ОО ВЕЛ. **23 квітня** на базі Харківського автомобільно-дорожнього технікуму був проведений конкурс плакатів на екологічну тематику та XI науково-практична конференція педагогічних працівників і студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації Харківської області на тему : «Екологія: від теорії до практики». В роботі конференції взяли участь представники більш ніж 15-ти університетів з різних областей України. Переможці конкурсу та кращі роботи були нагороджені грамотами та подарунками.

Херсонська ОО ВЕЛ. В обласній універсальній науковій бібліотеці ім. О. Гончара м. Херсон **19-20 листопада** було проведено 6-ий Міжнародний Екологічний Форум «Чисте місто. Чиста ріка. Чиста планета». В засіданнях секцій, окрім державних та громадських природоохоронних організацій, приймали участь науковці з Херсонського державного та аграрного університетів, представники Херсонської торгівельної палати, представники культурних центрів. На засіданні панельної секції «Екологічний туризм як компонент формування іміджу території» розглядалися нагальні питання розвитку нових еко-туристичних маршрутів, які б об'єднували в собі історико-культурні пам'ятки, естетично привабливі краєвиди та залучали місцеве населення до розробки туристичної інфраструктури.

Черкаська ОО ВЕЛ

Чернівецька ОО ВЕЛ. 20 – 22 березня на базі кафедри екології та біомоніторингу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні та Чернівецької ОО ВЕЛ відбувся навчальний семінар-тренінг для

вчителів сільських шкіл «Екологічна освіта та просвіта учнів загальноосвітніх шкіл».

РОБОТА СІЛЬСЬКИХ, РАЙОННИХ, МІСЬКИХ ОСЕРЕДКІВ ВЕЛ

У жовтні членами **Вінницької МО ВЕЛ** спільно з працівниками Вінницької обласної універсальної бібліотеки ім. К.А.Тімірязєва проведено круглий стіл «Екологічна безпека продуктів харчування».

20 – 22 березня на базі кафедри екології та біомоніторингу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні та **Чернівецької ОО ВЕЛ** відбувся навчальний семінар-тренінг для вчителів сільських шкіл «Екологічна освіта та просвіта учнів загальноосвітніх шкіл». До початку роботи семінару опубліковано збірник матеріалів конференції, навчальний посібник «Екологія в схемах, таблицях та малюнках», а також методичні розробки для експериментальної роботи «Екологія в дослідках» у 2-х частинах.

29 червня за ініціативою **Корсунь-Шевченківського РО ВЕЛ** (Черкаська область) відбулись громадські слухання щодо незаконного будівництва міні-ГЕС (с. Стеблів). У ході обговорення прийнято рішення про підготовку звернення до органів місцевого самоврядування щодо заборони будівництва.

10 жовтня **Шульгівський сільський осередок** (Дніпропетровська область) спільно з територіальною громадою на підтримку національно-природного парку «Орільський» провели етнофестиваль заради збереження природної та історико-культурної спадщини рідного краю, популяризації відповідального ставлення до живої природи як до власних батька-матері.

РОБОТА З ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

Робота з дітьми та молоддю є одним із пріоритетних напрямків роботи ВЕЛ, під час якої приділяється належна увага освітній діяльності, спрямованій на набуття підростаючим поколінням знань і навичок, що сприяють формуванню нового екологічно свідомого суспільства, формують новий світогляд, який є соціально бажаним, економічно життєздатним і екологічно збалансованим. Вже багато років ВЕЛ підтримує діяльність Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта»: проводяться спільні заходи, акції; надається допомога у впровадженні активної природоохоронної діяльності, співпраці з державними установами, освітніми закладами, засобами масової інформації; здійснюється методична та організаційна допомога.

Всеукраїнська екологічна ліга разом з Всеукраїнською дитячою спілкою «Екологічна варта» декілька років поспіль організовує щорічну зимову акцію «Наша допомога птахам». У рамках акції проводиться конкурс дитячих робіт за номінаціями «Малюнок» та «Годівничка». На конкурс були надіслані

годівнички, виконані з дерева, пластику та картону і малюнки із зображенням різних птахів. **10 лютого** у приміщенні Дитячої бібліотеки ім. Матросова відбулося урочисте нагородження переможців конкурсу.

Київська міська організація Всеукраїнської екологічної ліги провела конкурс робіт для дітей та працівників освітніх заходів за номінаціями: екоПлакати на тему «Зупини зміну клімату!»; екологічний буклет на тему «Зупини зміну клімату!»; екологічна листівка на тему «Зупини зміну клімату!»; урок на тему «Поводження з небезпечними відходами»; урок на тему «Зупини зміну клімату»; позакласний захід на тему «Енергоощадність: родина, місто, держава»; позакласний захід на тему «Сучасні енергоефективні технології»; освітні тренінги на тему «Скажемо «ні» застарілим технологіям — лампам розжарювання!»; освітні тренінги на тему «Збережи довкілля — розв'язуй проблему відходів!»; освітні тренінги на тему «Життя без сміття».

Аварія на Чорнобильській АЕС в 1986 році відобразилася на погіршенні стану здоров'я багатьох поколінь громадян. **16 січня** за сприяння ВЕЛ до Українського спеціалізованого диспансеру радіаційного захисту населення Міністерства охорони здоров'я України на оздоровлення приїхали 38 дітей Коростенського району Житомирської області. Там дітлахи пройшли медичне обстеження та індивідуальні лікувальні курси. До програми оздоровлення активісти Всеукраїнської екологічної ліги включили еколого-просвітницькі та національно-патріотичні заходи, в ході яких діти писали листи воїнам АТО, плели маскувальні сітки, брали участь у перегляді пізнавальних мультиплікаційних фільмів природоохоронного спрямування, тренінгах.

24 травня фахівці Всеукраїнської екологічної ліги Олена Пащенко, Наталія Данилюк та Марія Пазиніч провели тренінги для лідерів учнівського самоврядування під назвами «Збережи енергію» та «Альтернативна енергетика як шлях до збереження планети у рамках творчої акції «Територія добра». Під час роботи з юними екологами фахівці акцентували увагу на перевагах альтернативної енергетики та шляхах збереження енергії. Проектні роботи учасників відзначилися глибоким розумінням проблематики та творчим підходом до виконання поставлених завдань.

1 червня в усьому світі святкують Міжнародний день захисту дітей (International Day for Protection of Children). Члени Всеукраїнської екологічної ліги та Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта» виступили співорганізаторами святкування Міжнародного дня захисту дітей на території національного природного парку «Святі гори» (Донецька область). Активісти ВДС «Екологічна варта» провели екологічний тренінг «Енергоощадження – крок у майбутнє», проведені ігри «Австралійський дощ» та «Екологічна показуха».

Цього ж дня у Києві був організований фестиваль «Здоров'я для кожної родини» для дітей, які подолали онкозахворювання або продовжують лікування та їхніх батьків. Проведений для дітей урок екологічних знань допоміг юним натуралістам пригадати правила поведінки в природі, засобами гри «Впізнай птаха», «Покажи тварину» – актуалізувалися їх знання про птахів та тварин

рідного краю. Наприкінці уроку діти навчилися плести браслети – обереги та отримали подарунки.

8 червня в дитячій бібліотеці імені В. А. Симоненка відбувся тренінг «Діти за чисте довкілля», організований Всеукраїнською дитячою спілкою «Екологічна варта» та Всеукраїнською екологічною лігою для учнів 2-х - 4-х класів

загальноосвітніх шкіл м. Києва. Всі діти отримали збірники інформаційних природоохоронних матеріалів та солоді подарунки, а найактивнішим були вручені значки «Екологічна варта».

У вересні з ініціативи Всеукраїнської екологічної ліги, Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта», Національного молодіжного центру «Екологічні ініціативи» та в рамках акції «Всеукраїнський урок екологічних знань» у багатьох областях України було проведено уроки екологічних знань. До цієї акції долучилися багато небайдужих педагогів, керівників гуртків, науковців. Усі заняття відрізнялися за змістом і тематикою, але завжди були цікавими для дітей, інформативними та містили екологічну складову. Учні брали участь у заходах з великим ентузіазмом.

Один з таких заходів провела Шевчук Марина Олександрівна, керівник гуртка міського центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Чернівецької міської ради для учнів Чернівецької спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 22. Метою позакласного заходу під назвою «Юні друзі природи» є розвиток в учнів відповідальності, оцінювання впливу людини на природу; виховання любові й поваги до природи, формування екологічної культури, почуття відповідальності за свої дії.

11 вересня фахівці Всеукраїнської екологічної ліги, Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта», Національного молодіжного центру «Екологічні ініціативи» в рамках акції «Всеукраїнський урок екологічних знань» провели тренінг для учнів 4-го класу школи №44 м. Києва на тему «Збережеш природу-врятуєш людину!»

З 6 по 23 жовтня експерти Всеукраїнської екологічної ліги Олена Шемет Наталія Данилюк та Іван Паламарчук відвідали 26 загальноосвітніх шкіл м. Слов'янськ (Донецька область) та провели тренінги «Зробимо планету чистою», присвячені проблемам накопичення побутових та небезпечних (пестициди, батарейки, люмінесцентні лампи) відходів, споживацькому способу життя, спрямовані на формування екологічного світогляду та дбайливого ставлення до навколишнього середовища. В ігровій формі дітей навчали ощадливо використовувати природні ресурси та повторно використовувати речі, які зазвичай викидають у смітник.

Протягом цього ж періоду були проведені тренінги для студентів Донбаського державного педагогічного університету, Слов'янського професійного ліцею залізничного транспорту та вчителів шкіл м. Слов'янськ і м. Красноармійськ (Донецька область).

20 жовтня в Черкаському державному технологічному університеті для студентів другого курсу проведено семінар «Реформування екологічної

політики держави», метою якого стало обговорення адаптації природоохоронного законодавства до європейських стандартів. Організаторами заходу виступили голова **Черкаської ОО ВЕЛ** Наталія Фоміна та голова Черкаської ОО НМЦ «Екологічні ініціативи» Сергій Шмиголь. На заході були представлені головні аспекти Директив ЄС щодо управління довкіллям та інтеграції екологічної політики у інші галузеві політики за напрямками: якість атмосферного повітря, управління відходами та ресурсами, якість води та управління водними ресурсами, охорона природи, промислове забруднення та техногенні загрози, зміни клімату та захист озонового шару, генетично модифіковані організми. Жваве обговорення аудиторії викликала Стратегія регіонального розвитку Черкаської області на період до 2020 року. Представники Департаменту екології та природних ресурсів запропонували студентській молоді взяти участь у реалізації Стратегії та подавати на розгляд проектні ідеї, направлені на забезпечення виконання стратегічних цілей у 2017 – 2020 рр.

6 листопада в чернівецькому обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді відбувся обласний учнівський екологічний конгрес «Живи Земле». До складу компетентного журі ввійшли члени **Чернівецької ОО ВЕЛ**. Виступи учасників довели, що в навчально-виховних закладах області проводиться значна дослідницька та практична робота з проблем екології та охорони оточуючого середовища. Членами журі визначені переможці у номінаціях: «Загальні екологічні проблеми», «Охорона рослинного світу», «Охорона тваринного світу», «Природоохоронні території».

1 грудня представники **Київської МО ВЕЛ**, Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта» та Києво-Святошинського районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді провели зустріч з учнями Боярської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернат I-II ступенів в рамках кампанії «Заміни лампи – зміни світ». Під час заходу обговорювались проблемні питання стану довкілля у м. Боярка та Україні загалом.

18 грудня члени **Хмельницької ОО ВЕЛ** та обласної організації ВДС «Екологічна варта» завітали до дітей, позбавлених батьківського тепла і опіки, які проживають у Антонінській спеціалізованій школі-інтернат та Вовковинецькій школі-інтернат Хмельницької області. Фахівці провели природоохоронний тренінг на тему «Енергозбереження, як основа збалансованого розвитку» та пограли в екологічні ігри. Наприкінці усі діти отримали подарунок від Всеукраїнської екологічної ліги – комплект теплих шапочок і шарфів.

21 грудня для дітей Глухівського міського реабілітаційного центру дітей інвалідів (Сумська область), за підтримкою Всеукраїнської екологічної ліги була проведена до Дня Святого Миколая акція «Подаруй дитині тепло». Члени Глухівського міського позашкільного осередку ВДС «Екологічна варта» подарували дітям теплі шапочки та шарфики, екологічну літературу та зігріли ляльковою виставою «Добро та жадність» екологічного театру «Світанок».

РОБОТА ЗІ ЗМІ

Протягом року ВЕЛ плідно співпрацює зі ЗМІ: проводяться брифінги, прес-конференції; надаються коментарі, інтерв'ю; виступи на радіо та телебаченні, інформує населення у періодичних виданнях з різних актуальних питань щодо стану довкілля:

1. Телебачення:

- 1.1. ТРК «Ера». Програма «Екологічний контроль». Проблеми Калуського полігону небезпечних відходів.
- 1.2. Житомирська ОД ТРК. Програма «Держава: підсумки». Екологічні проблеми Житомирської області.
- 1.3. Телеканал «Рада». Виступ Т. Тимочко на Комітетських слуханнях «Природно-заповідний фонд: проблеми та шляхи їх вирішення».
- 1.4. Телеканал «Рада». Виступ Т. Тимочко на засіданні Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи з питань обговорення законопроектів у сфері поводження з відходами.
- 1.5. Телеканал «Рада». Програма «Позиція». Реформування природоохоронної галузі в Україні.
- 1.6. Телеканал «Рада». Екологічні наслідки торф'яних пожеж.
- 1.7. ТРК «Рось». Програма «Акценти». Стратегія розвитку Черкаської області до 2020 р.
- 1.8. Телеканал «Соціальна країна». Програма «Єдина країна». Екологічні проблеми Сходу України.
- 1.9. Телеканал «Соціальна країна». Браконьєрство в Україні.
- 1.10. Телеканал «1+1». Програма «Гроші». Державне управління у сфері охорони навколишнього середовища.
- 1.11. Телеканал «Інтер». Програма «Подробиці». Радіаційне забруднення харчових продуктів.
- 1.12. Телеканал «РТБ». Екологічні проблеми Рівненської області.
- 1.13. Телеканал «Перший діловий». Купол над чорнобильською АЕС.
- 1.14. Київська ОД ТРК. Програма «Чиста брама». Екологічні проблеми м. Київ.
- 1.15. Телеканал «Гамма». Програма «Наголос». Екологічні проблеми України та шляхи їхнього розв'язання.
- 1.16. Телеканал «NewsOne». Державне управління у сфері охорони довкілля.
- 1.17. Телеканал «NewsOne». Результати роботи Міністра екології І. Шевченка.
- 1.18. Телеканал «NewsOne». Неефективне державне управління у сфері охорони довкілля.
- 1.19. Громадське телебачення. Екологічні наслідки аварії на нафтобазі «БРСМ-нафта».
- 1.20. ТРК «САТ». Міжнародна конференція «Перспективи відновлення Сходу України на засадах збалансованого розвитку».
- 1.21. 17 канал. Програма «Война и мир». Проблеми повеней на Закарпатті.

- 1.22. 5 канал. Програма «Стоп корупції». Нелегальний видобуток піску.
- 1.23. Канал 112. Програма «Народна прокуратура». Поводження з відходами в Україні та корупційні схеми у сфері утилізації відходів.
- 1.24. ТСН. Нашестя бобрів у Києві.
- 1.25. Телеканал «Голос UA». Прес-конференція «Пожежа у Бучі».
- 1.26. Телеканал «Перший національний». Новини. Незаконний видобуток бурштину у Рівненській області.
- 1.27. Телеканал Київ TV. Програма «Ранок по-київськи». День без паперу.

2. Інтернет - видання:

- 2.1. Апостроф. После пожара в Киевской области может пойти «кислотный дождь». <http://apostrophe.com.ua/news/society/accidents/2015-06-09/posle-pojara-v-kievskoy-oblasti-mojet-poyti-kislotnyiy-dojd---ekolog/26446>
- 2.2. Херсон online. Куди подівся могутній Дніпро?. <http://khersonline.net/novosti/ecology/43800-kudi-podvsya-mogutny-dnpro.html>
- 2.3. Mediasar. Прогулянка посередині Дніпра пішки стала реальністю! <http://www.mediasar.net.ua/52131-progulyanka-poseredin-dnpra-pshki-stala-realnstyu.html>
- 2.4. Уніан. Небезпечне повітря: чим дихають українці. <http://ecology.unian.ua/reduction/1216722-nebezpechne-povitrya-chim-dihayut-ukrajintsi.html>
- 2.5. Голос України. Вода і повітря столиці небезпечні для життя... <http://www.golos.com.ua/article/258357>
- 2.6. Голос України. Був Дніпро судноплавним — стає пішохідним. <http://www.golos.com.ua/article/257800>
- 2.7. ZN,UA. Контролю екологічно небезпечних об'єктів немає. <http://dt.ua/columnists/vlasniki-naftobazi-i-organi-vladi-prihovuyut-realni-dani-pro-zabrudnennya-dovkillya-ekspert-175597.html>
- 2.8. ZN,UA. Реальні дані про забруднення екології після пожежі під Києвом приховують – експерт. <http://dt.ua/UKRAINE/realni-dani-pro-zabrudnennya-ekologiyi-pislya-pozhezhi-pid-kiyevom-hovayutsya-ekspert-175608.html>
- 2.9. Gazeta.ua. Еколог розповіла, чим шкідливий дим у Києві. http://gazeta.ua/articles/np/_ekolog-rozpovila-chim-shkidlivij-dim-u-kiyevi/645599
- 2.10. Newsru.ua. Полігон відходів під Києвом у разі загоряння є більш небезпечним, ніж пожежа на нафтобазі – еколог. <http://www.newsru.ua/ukraine/14jun2015/ecolog.html>
- 2.11. Укрінформ. Скорочення зони відчуження екології пояснюють бізнес-інтересами. http://www.ukrinform.ua/rubric-iac/1844173-skorochennya_zoni_vidchugennya_ekologi_poyasnyuyut_biznes_interesami_2052184.html#
- 2.12. Erve.ua. Бурштинокопачі понижили те, що було вже відновлено. http://erve.ua/news/society/burshtynokopachi_ponyshchyly_te_shcho_bulo_vzhe_vidnovlono_foto_0609.html

- 2.13. Ukr.media. Які можуть бути наслідки пожежі на нафтобазі? <https://ukr.media/ukrain/238267/>
- 2.14. ВолиньPost. Екологічна небезпека: притоки річки Дніпро пересохли. <http://www.volynpost.com/news/55090-ekologichna-nebezpeka-prytoky-richky-dnipro-peresohly-video>
- 2.15. Риа Новости. Эксперт: продукты горения торфяников особенно опасны для детей. <http://rian.com.ua/kyev/20150827/372800887.html>
- 2.16. РБК - Україна. Екологічні організації вимагають від Порошенка звільнити міністра екології Шевченка. <http://www.rbc.ua/ukr/news/ekologicheskie-organizatsii-trebuyut-poroshenko-1428313383.html>
- 2.17. Обозреватель. «Наша святиня знищена». Екологи заявили о катастрофе Дніпра. <http://kiyany.obozrevatel.com/life/62980-ekologi-zayavili-o-katastrofe-dnepra.htm>

3. Радіо:

- 3.1. Радіо Свобода. До підприємців повернуться пожежні перевірки? <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27067981.html>
- 3.2. Радіо Свобода. Війна руйнує екологію Донбасу – експерт. <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27142848.html>
- 3.3. Радіо Промінь. Україна мала відмовитися від поліетилену ще у 2014 році, — еколог. <http://hromadskeradio.org/na-svizhu-golovu/ukrayina-mala-vidmovytysya-vid-polietylenu-shche-u-2014-roci-ekolog>
- 3.4. Радіо промінь. Унікальні степові ділянки Донбасу переорані танками і забруднені вибухами. <http://hromadskeradio.org/na-svizhu-golovu/unikalni-stepovi-dilyanky-donbasu-pereorani-tankamy-i-zabrudneni-vybuhamy-tymochko>
- 3.5. Українське радіо. Кліматичний саміт у Парижі.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВЕЛ веде активну видавничу діяльність:

- видається щомісяця бібліотечка ВЕЛ (передплатний індекс 9523);
- раз на два місяці видається журнал «Екологічний вісник» (передплатний індекс 01154);
- один раз у квартал Реферативний журнал «Екологія» (передплатний індекс 9882).

ВЕЛ продовжує традицію видання збірників конференцій, круглих столів, тематичних буклетів та листівок:

- збірка матеріалів Національного Форуму «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології» (10–11 листопада 2015 року м. Київ);
- А. П. Бурковский «Полюби свою Родину»

Членами Дніпропетровської ОО ВЕЛ підготовлено до друку матеріали міжнародних науково-практичних конференцій, а саме:

- Матеріали другої міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення біотичного потенціалу агроєкосистем» (9 жовтня 2015 року, м. Дніпропетровськ)

- Міжнародна науково-практична конференція «Природне агровиробництво в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку», (22–23 жовтня, 2015р., м. Дніпропетровськ)

Членами **Вінницької ОО ВЕЛ** видано книги та навчально-методичні посібники за авторством Мудрака О.В., Мудрак Г.В:

- «Стратегія збалансованого розвитку Вінницької області: екологічна складова»
- «Особливості збереження біорізноманіття Поділля: теорія і практика»
- «Еталони природи Вінниччини»
- «Екошкола – школа майбутнього»
- Практичні роботи з екології (академічний рівень, рівень стандарту для учнів 11 класу, автори Мудрак О.В., Мудрак Г.В., Опаренюк Г.А) та інші.

Активісти **Черкаської ОО ВЕЛ** протягом року систематично брали участь у програмах обласної державної телерадіокомпанії «Рось», висвітлюючи актуальні питання охорони природи Черкащини. Діяльність Черкаської організації висвітлюється в засобах масової інформації, зокрема газетах: «Місто», «Нова доба», «Черкаський край», «Акцент».